

Tüketimde Mutedil Olmak

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴾

عَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

مَرَّ بِسَعْدٍ وَهُوَ يَتَوَضَّأُ فَقَالَ:

« مَا هَذَا السَّرْفُ؟ » فَقَالَ: « أَفِي الْوُضُوءِ إِسْرَافٌ؟ » قَالَ: « نَعَمْ، وَإِنْ

كُنْتَ عَلَى نَهْرٍ جَارٍ »

Muhterem Kardeşlerim!

İçinde bulunduğumuz çağda tüketmek toplumsal statü ve kimliğin bir göstergesi hâline gelmiş, modern iletişim araçları vasıtasıyla da bu yaşam tarzı âdeta meşrulaştırılmıştır. “Kazanıyorum, öyleyse dilediğim gibi tüketirim.” anlayışı her geçen gün bizi israfa, savurganlığa ve sorumsuzluğa sürüklemektedir. Yapılan araştırmalara göre dünyada her yıl üretilen gıdaların üçte biri israf edilmekte, bu da yıllık 1,3 milyar ton gıdaya tekabül etmektedir. Sadece Amerika ve Avrupa ülkelerinde israf edilen gıda miktarı dünya nüfusunun 3 katını besleyebilecek miktardadır.

Aziz Müslümanlar!

Şuursuzca tüketmek, yeme içmeden giyim kuşama, iletişim araçlarından zamana ve sağlığa kadar her türlü nimet ve imkânı ölçüsüzce kullanmak, dengeyi ve itidali kaybetmek anlamına gelir. Özellikle İnternette geçirilen zamanın günlük ortalama 6 saate çıktığı günümüzde, mesul olduğumuzla meşgul olmak yerine boş ve yararsız işlerle vakit geçirmek de zaman israfına girmektedir. Maddi-manevi bütün imkânlar Allah tarafından insanlara bağışlanmış birer emanettir. Rabbimiz bizlere bu emanetleri rızasını kazanmamız için vermiş ve belirtilen ölçülerde, insanlara fayda sağlayacak yerlerde kullanmamızı emretmiştir. Allah Teâlâ hayat rehberimiz olan Kur’ân-ı Kerîm’de “**Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır.**”¹ diye buyurmuştur.

Unutmamalıyız ki tüketim tarzımızı bizim mümin kimliğimizi belirler. Nitekim İmam Gazâlî cimriliği ve israfı: “Dinin, âdetlerin ve insanlığın gerekli kıldığı yerlere gerekli gördüğü ölçüde

harcamak cömertlik, bu ölçülerin altına düşmek cimrilik, bunların üstünde harcamada bulunmak israftır.”² diye tarif eder. İsrâf, varoluş bilincimizden ve yaratılış gayemizden uzaklaşmaktır. İsrâf, aynı zamanda bütün nimetlerin sahibi olan Yüce Allah’ın Rezzâk ismine saygısızlıktır.

Değerli Dostlarım!

Günümüzde özentî ve gösterişe dayalı hayatlar, lüks ve israfa yönelik harcamalar öne çıkarılmaktadır. Böylece ömrünü daha çok çalışıp daha çok tüketime adayan insanlık, aslında manevi değerlerini ve yaşama amacını da tüketmektedir. Her alanda örnek aldığımız sahabe efendilerimizden Abdullah b. Amr (r.a.) anlatıyor: “Bir gün Sa’d (b. Ebû Vakkâs) abdest alırken Resûlullah (s.a.v.) onun yanına uğramıştı. ‘Bu ne israf?’ buyurdu. Sa’d, ‘Abdestte de mi israf olur?’ diye sorunca, Efendimiz (s.a.v.), ‘Evet, akan bir nehirden bile abdest alıyor olsan o israf olur.’ diye cevap verdi.”³ Suyu bile israf etmeyen Peygamber’in savurgan ümmeti hâline gelmemek için ölçüyü kaçırmamız gerekmektedir.

Kıymetli Müminler!

Tatil ve ziyaret için gittiğimiz beldelerde ölçüsüz harcamalarda bulunmak ve israf etmek bizim dinimize olan samimiyetimizi gün yüzüne çıkarmaktadır. Açlığın, yoksulluğun ve kıtlığın arttığı günümüzde yarınları düşünerek tüketmek, dengeli harcamak mecburiyetindeyiz. Yüce Rabbimizin istifademize sunduğu nimetlerin kıymetini bilelim. Hiçbir nimeti ölçüsüzce israf etmeyelim. Vaktimizi boşa geçirmeyelim. Bize verilen zaman ve sağlık nimetinin hesabının da sorulacağını unutmayalım. Nimetler karşısında şımarıp, lükse bağımlı olmayıp nebevî tüketim ahlakını kuşanalım. İtidalli tüketim ihlal edildiğinde hayatın bereketinin kaçtığını, toplumun huzurunu kaybettiğini, insanın kendilerine ve gelecek nesillere zarar verdiğini unutmayalım. Nimetler sınırlı, arzu ve istekler ise sınırsızdır. Mevlam nimetlerini bu ölçüde tüketmeyi, Onun rızasına uygun bir hayat sürmeyi

¹ Furkân suresi 25:67

² İhya-ı Ulumuddin, 3/259-260

³ İbn Mâce, Tahâret, 48

cümlemize nasip eylesin. Amin!